

Photo Th. van Schilfgaarde.

Rottum, Juni 1914.

*Nest met 5 eieren van een scholekster in een paal,
pl.m. 2 meter boven den grond.*

Photo Th. van Schilfgaarde.

Rottum, Juni 1914.

De scholekster-paalbewoner.

Een nieuwe eendsoort voor de Nederlandsche fauna, *Oidemia perspicillata* (L.)

DOOR

Dr. E. D. VAN OORT.

Wanneer men geschriften over de vogelfauna van de Nederland omringende landen bestudeert, zal men daarin een aantal soorten vermeld vinden, die nog geen plaats gevonden hebben in de lijst van in Nederland waargenomen vogels. De kans dat het aantal der in Nederland waargenomen vogelsoorten vroeger of later nog met een paar vermeerderd zal worden, is dus steeds groot. Kort geleden werd door ons geacht medelid Jhr. W. C. VAN HEURN aan het Museum een zee-eend toegezonden, door hem den 8sten November l.l. aan het strand te Wijk aan Zee opgeraapt; hoewel het dier, dat geschoten bleek te zijn, reeds tamelijk bedorven was, zond de Heer VAN HEURN, daar deze niet zeker van de soort was, het mij toch ter bestemming toe, en ik moet hier bij voegen, tot groot geluk voor de faunistische kennis van ons land. De eend toch is een uitgekleurd ♂ van de gebilde zee-eend, *Oidemia perspicillata* (L.), een soort die tot heden niet in Nederland was waargenomen. Met veel zorg is de vogel tot een nog werkelijk fraaie huid verwerkt kunnen worden en maakt deze thans deel uit van de verzameling van 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden. Den schenker zij hier onze welgemeende dank en onze gelukwensen met de belangrijke vondst gebracht.

Het broedgebied van deze soort strekt zich uit over het noorden van Noord-Amerika en Noordoost-Azië; in den winter trekt zij langs de Amerikaansche kusten tot de zuidelijke Vereenigde Staten, Californië en de Groote Antillen. In Europa is zij reeds verscheidene malen, zoowel in den zomer als in den winter, geschoten in Engeland, Frankrijk, België, Duitschland, Finland, Lapland en Scandinavië; niettemin behoort haar voorkomen in Europa steeds tot de zeldzaamheden.

Het oude ♂ is, evenals dat van *Oidemia nigra*, geheel zwart, met uitzondering echter van een zuiver witte vlek boven op den schedel tusschen de oogen en een dergelijke, meer langwerpige van vorm, achter in den hals. Bij sommige voorwerpen ontbreekt de

witte vlek boven op den kop. De snavel is, voornamelijk aan de punt, smaller dan bij de beide inheemsche soorten, *O. fusca* en *nigra*; de zijden van den bovensnavel echter zijn aan de basis sterk opgeblazen. Een knobbel aan den wortel van den bovensnavel ontbreekt; de bevedering van het voorhoofd zet zich tot bijna halverwege over den rug van den snavel voort. De punt van den bovensnavel is grijswit, het voorgedeelte tot kort achter de neusgaten is bleek oranje, in rood overgaande boven de neusgaten; het achtergedeelte aan de zijden is zuiver wit met een groote zwarte vlek boven den mondhoek; boven de zwarte vlek is een bleek oranje streep. De ondersnavel is bleek oranje met grijswitte punt. De kleur der pooten komt veel overeen met die van *O. fusca*; de buitenzijde van het loopbeen en de bovenzijde der teenen is karmijnrood, de binnenzijde van het loopbeen is bruingeel, de zwemvliezen en de nagels zijn zwart. De grootte is ongeveer gelijk aan die van *Oidemia nigra*, echter is de staart iets korter. Ons voorwerp meet: vleugellengte 235, staartlengte 90, lengte van het loopbeen 43 en snavellengte van den mondhoek tot de punt 58 mm.

De wijfjes gelijken veel op die van *O. nigra* en *O. fusca*; van de laatste soort zijn zij te onderscheiden door het gemis van een witten spiegel op de vleugels. Zij zijn hoofdzakelijk dof bruin van kleur, op de onderzijde iets lichter dan op de bovenzijde, en hebben, bij oude voorwerpen, een aanduiding van een witte halsvlek.

Jonge voorwerpen gelijken op het wijfje maar zijn gekenmerkt door het bezit van twee lichtgekleurde vlekken aan elke zijde van den kop.

Een kenmerk, waardoor deze soort, zoowel ♂ als ♀, steeds gemakkelijk van *Oidemia nigra* en *fusca* te onderscheiden is, is de zich ver naar voren uitstrekkende bevedering van het voorhoofd, een eigenschap, die voor sommigen aanleiding geweest is, deze soort generiek van *nigra* en *fusca* te scheiden en haar in een afzonderlijk geslacht (*Macrorhamphus* Lesson) te brengen. In dit opzicht komt zij overeen met de eidereenden (*Somateria*); bij deze echter strekt de bevedering van de zijden van den kop zich ook over den snavel naar voren uit.

In levenswijze komt deze zee-eend overeen met de beide genoemde soorten. Zij verschijnt in den winter in groote vluchten langs de Amerikaansche kusten, meestal in gezelschap van de groote zee-eend en den Amerikaanschen vorm van de zwarte zee-eend.

Leiden, 15 November 1914.